

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Ο δοκιμιογράφος θίγει το θέμα της κρίσης του σύγχρονου ανθρωπισμού. Προλογικά επισημαίνει ότι ο άνθρωπος από επίκεντρο της ζωής κατάντησε διαχειριστής της παρόλο που ο αναγεννησιακός ουμανισμός πρότασε τον εξευγενισμό του ατόμου μέσω της ανθρωπιστικής παιδείας και ο διαφωτισμός θεμελίωσε τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ωστόσο σήμερα τη θέση του ανθρωπισμού έχει καταλάβει η ιδιωτευση. Γι' αυτό διαπιστώνεται ότι προβάλλει αναγκαία η απώθηση του εγωκεντρισμού και η θεμελίωση του ανθρωπισμού. Τέλος επισημαίνει ότι για την επίτευξη του στόχου αυτού είναι απαραίτητη η συνειδητοποίηση ότι ο άνθρωπος είναι κοινωνικό ον πλήρως ενσωματωμένος στο περιβάλλον του. Διαφορετικά, ο ατομικισμός και η αγελαία συμπεριφορά πλήττουν το σύγχρονο πολιτισμό.

B1

Αίτημα των καιρών μας και αναγκαιότητα παράλληλα είναι η συνειδητοποίηση της αποστολής του ανθρώπου προς το συνάνθρωπο, αφού διαφορετικά χάνει μέρος της ανθρωπιάς του.

Απόδειξη της έννοιας συνάνθρωπος:

- ο άνθρωπος είναι κοινωνικό όν
- δεν είναι μια αυθύπαρκτη μονάδα αλλά μέρος ενός ευρύτερου κοινωνικού συνόλου → συνεργασία, αλληλεγγύη, ομοψυχία, συμπόνια, σύμπνοια, φιλαλληλία

Απόδειξη της έννοιας απάνθρωπος:

- βία, εγκληματικότητα, πόλεμοι, τρομοκρατικές ενέργειες
- εθνικισμός, κοινωνικές ανισότητες
- εμπορευματοποιημένες ανθρώπινες σχέσεις, αποξένωση, αλλοτρίωση
- φυσικές καταστροφές, απομάκρυνση από τη φύση

Ο άνθρωπος έχει κοινωνική αποστολή, οφείλει να επαναϊεραρχήσει τις αξίες του και να τοποθετήσει την έννοια άνθρωπος – συνάνθρωπος στο κέντρο των δραστηριοτήτων του.

B2 Επίκληση στην αυθεντία: «όλοι στον αιώνα μας ...απ' αυτούς» (Ντοστογιέφσκι)
«Το καίριο στη ζωή...αδυνατεί να το υπερβεί»
(Ελύτης)

B3

καταστεί= γίνει

ατόπημα =σφάλμα

υπερβεί = ξεπεράσει

αποποιηθεί = απαρνηθεί

επιταγή = πρόσταγμα

B4

Χρήση α' πληθυντικού:

- να προβληματίσει, να ευαισθητοποιήσει, να αφυπνίσει την κοινή γνώμη, να συμπεριλάβει και τον εαυτό του (καθολικότητα)
- προσδίδεται οικειότητα, αμεσότητα, ζωντάνια, παραστατικότητα

Γ

«Περίσσειμα ανθρωπιάς»

Πρόλογος: αφόρμηση από την επικαιρότητα (φιλανθρωπικές εκδηλώσεις- ίδρυμα «Ελπίδα» → ανταπόκριση από κοινωνικό σύνολο)

Μεταβατική παράγραφος: τέτοιες προσπάθειες δυστυχώς είναι περιστασιακές

1^ο ζητούμενο:

Στη σύγχρονη εποχή παρατηρούνται τα εξής αρνητικά φαινόμενα:

- αλλοτρίωση, αποξένωση
- ατομικισμός
- υλικός ευδαιμονισμός
- εξαθλίωση, πείνα, κοινωνική ανισότητα, φτώχεια, εκμετάλλευση, αδικίες
- ξеноφοβία
- πρόσφυγες (πόλεμοι, φυσικές καταστροφές)
- ασθένειες (καρκίνος, AIDS)
- άτομα με ειδικές ανάγκες (αποκλεισμένα από την κοινωνία)

Προβάλλει επιτακτικά η ανάγκη της επικράτησης του ανθρωπισμού και η συνειδητοποίηση από την πλευρά του ανθρώπου ότι:

- είμαστε «εμείς» κι όχι «εγώ»
- μια πολιτισμένη κοινωνία προϋποθέτει κατανόηση, αλληλεγγύη, συμπόνια, σεβασμό, αλtruισμό, εξασφάλιση ανθρωπίνων συνθηκών ζωής στο συνάνθρωπο, έμπρακτο ενδιαφέρον μέσω της συμμετοχής σε φιλανθρωπικές εκδηλώσεις (ακτιβισμός)
- ο άνθρωπος πρέπει να είναι σκοπός κι όχι μέσο
- η κοινωνική ευδαιμονία είναι προϋπόθεση της ατομικής ευτυχίας

Z2

- η παιδεία δεν παρέχει μόνο γνώσεις στον άνθρωπο αλλά όλες εκείνες τις δυνατότητες που δημιουργούν τις προϋποθέσεις να διαμορφώσει μια ολοκληρωμένη προσωπικότητα που ενδιαφέρεται για το κοινό καλό
- ταυτόχρονα με τη γνώση ο άνθρωπος είναι σε θέση να αξιολογεί την πραγματικότητα, ασκεί κριτική, έχει επίγνωση της αξίας του ως αυθύπαρκτης οντότητας
- αναπτύσσει ιδεολογικές αρχές, αγωνίζεται για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, του κοινωνικού περιβάλλοντος, για την επικράτηση συνθηκών που θα προάγουν την ύπαρξη και την προσωπικότητά του
- ηθικοποιεί το άτομο, το βοηθά να αποκτήσει ηθικές αντιστάσεις και αρχές
- διαμορφώνει πολιτική, κοινωνική συνείδηση, αίσθημα ευθύνης απέναντι σε θεσμούς, άτομα και προβλήματα
- καταπολεμά στερεότυπα, ρατσιστικές συμπεριφορές
- βοηθά στην υπερκέραση του σύγχρονου τεχνοκρατικού προσανατολισμού, της χρησιμοθηρίας και του ανταγωνισμού
- αντιδιαστέλλει τα προβαλλόμενα κίβδηλα πρότυπα με ηθικά πρότυπα ζωής.

Επίλογος: στο σύγχρονο αλλοτριωμένο τρόπο ζωής η αξία του ανθρωπισμού προβάλλει αδήριτη η ανάγκη προκειμένου ο άνθρωπος να «συναντήσει» το συνάνθρωπο.